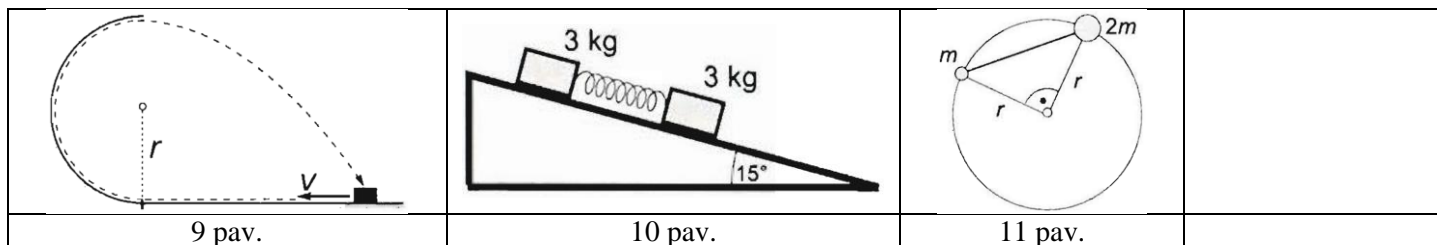

FIZIKOS OLIMPAS
2018-2019 MOKSLO METŲ III KETVIRČIO MECHANIKOS NAMŲ DARBAI
II IR III KURSO MOKSLEIVIAMS

11. Parašiutininkas, kurio masė $m = 80$ kg, atlieka uždelstą šuolį (t. y., krinta laisvai neišskleisdamas parašiuo). Laikydami, kad oro pasipriešinimo jėga yra proporcinga greičiui, apskaičiuokite laiką t_1 , per kurį parašiutininko judėjimo greitis tapo lygus $v = 0,9v_1$, jei v_1 yra jo nusistovėjęs greitis. Oro pasipriešinimo koeficientas $k = 10$ kg/s, o pradinis parašiutininko greitis $v_0 = 0$.
12. Kaip turi keistis vertikaliai aukštyn nuo Žemės judančios raketos pagreitis, kad raketos kabinoje esantys daiktai kabinos grindis spaustų pastovia jėga? Išreikškite pagreitį formule ir paaiškinkite ribinius atvejus. Į kitų dangaus kūnų veikimą ir Žemės sukimąsi apie savo ašį nekreipkite dėmesio.
13. Trasa, kuriame nėra trinties, susideda iš nežinomo ilgio tiesiosios ir pusės mirties kilpos, kurios spindulys yra r (9 pav.). Objektas, kuriam suteikiamas pradinis greitis v , juda trasa taip, kad, pasiekęs viršutinį mirties kilpos tašką, nukrenta į pradinę padėtį. Koks turi būti mažiausias tiesiosios ilgis?
14. Du tašeliai, kurių kiekvieno masė lygi 3 kg, yra sujungti spyruokle, kurios standumo koeficientas lygus 200 N/m, ir padėti ant nuožulniosios plokštumos, kurios polinkio kampas lygus 15° (10 pav.). Trinties koeficientas tarp viršutinio tašelio bei plokštumos yra $0,3$, o tarp apatinio tašelio ir plokštumos – $0,1$. Paleisti judėti iš rimties padėties, po tam tikro laiko abu tašeliai juda vienodu pagreičiu. Suskaičiuoti: (a) tašelių judėjimo pagreitį; (b) spyruoklės ilgio pokytį.
15. Du rutuliai, kurių masės m_1 ir m_2 , yra užmauti ant lanko, kurio spindulys r . Rutuliai yra surišti netampria lengva virvele. Kai virvelė yra įsitempusi, rutuliai su lanko centru sudaro statųjį trikampį (11 pav.). Trinties koeficientas tarp rutulių ir lanko yra μ . Nustatykite padėtis, kuriose rutuliai yra pusiausvyroje būsenoje, kai virvelė yra įsitempusi. Gavę galutinę formulę apskaičiuokite tikslią pusiausvyros padėties vertę, jei $m_2/m_1 = 2$, $r = 0,5$ m, o $\mu = 0,15$.

Svarbu (perskaitykite, nes pasikeitė reikalavimai)!

- Sprendimus rašykite kompiuteriu arba skaitytuvu nuskaitykite parašytus ranka ir atsiųskite el. pašto adresu: povilasjakstas@yahoo.co.uk. Prieš siųsdami sudėkite visus nuskaitytus vaizdus į vieną .pdf failą. Jei taip padaryti nepavyksta, tada kiekvieno atskiro failo pavadinime įrašykite uždavinio numerį (PRIVALOMA!). Jei ir taip padaryti nepavyksta arba neturite galimybės/noro atsiųsti el. paštu, tada sprendimus siųskite adresu (vilniečiai sprendimus gali patys atvežti ir įmesti į FO pašto dėžutę):

Fizikos Olimpas
Saulėtekio al. 9, III rūmai, 200 kab.
10222 Vilnius
Vytautui Jakštui

- Sprendimus prašau atsiųsti nurodytais terminais: 11-15 uždavinius ne vėliau kaip iki 2019 m. kovo 1 dienos. Uždaviniai, be pateisinamos priežasties atsiųsti vėliau nei nurodyta data arba įmesti į FO pašto dėžutę po šios datos, tikrinami nebus, o į pažymių knygelę bus įrašomas nulis.
- Jei kyla neaiškumų dėl uždavinių sąlygų, rašykite ir klauskite manęs aukščiau nurodytu el. pašto adresu.

Vytautas Jakštas